

OBSAH

Predhovor	5
Úvod	7
Všeobecná časť	
Jed	11
Mechanizmus účinku jedov	13
Klasifikácia jedov	15
Nariadenia o jedoch a látkach zdraviu škodlivých	16
Najvyššie prípustné koncentrácie chemických škodlivín v pracovnom ovzduší	38
Otrava	43
Klinický obraz otráv	45
Diagnóza a diferenciálna diagnóza otráv	47
Prvá pomoc a všeobecné zásady liečby otráv	55
Komplikácie otráv	69
Prevenca otráv	74
Predpisy o jedoch a zásady bezpečnosti pri práci s jedmi	74
Prevenca profesionálnych otráv	77
Špeciálna časť	
Anorganické jedy	81
Kovy	81
Arzén	81
Bárium	84
Chróm	86
Kadmium	87
Mangán	88
Meď	88
Olovo	89
Tetraetyl olova	91
Ortuť	92
Tálium	95
Zinok	96
Halogény	97
Bróm	97
Chlór	97
Fluór	98

Jód	99
Leptavé látky	100
Kyseliny a kyslo účinkujúce látky	101
Zásady a zásadito účinkujúce látky	101
Plynné a prchavé látky	103
Oxid uhoľnatý	103
Oxid uhličitý	105
Oxid siričitý	106
Amoniak	106
Sírovodík	107
Sírouhlík	108
Fosgén	109
Nitrózne plyny	110
Kyanovodík	110
Arzenovodík	112
Iné anorganické látky	113
Bór	113
Dusičnany a dusitany	113
Fosfor	114
Organické jedy	116
Alifatické uhľovodíky	116
Benzín	116
Metán	118
Metylbromid	118
Metylchlorid	119
Dichlórmetán	119
Chloroform	120
Tetrachlórmetán	120
Dichlórétán	121
Tetrachlórétán	121
Trifluórtrichlórétán	121
Trichlóretylén	122
Alkoholy a ich zlúčeniny	123
Alkoholy	124
Metylalkohol	124
Etylalkohol	124
Ostatné alkoholy	125
Aldehydy	125
Estery	126
Étery	127
Glykoly	128
Ketóny	129
Aromatické uhľovodíky	129
Benzén	129
Toluén	131
Xylén	131
Fenol	132
Krezol	133
Aromatické aminoderiváty a nitroderiváty	133
Anilín	134
Nitrobenzén	134

Dinitrobenzén	135
Trinitrotoluén	135
Dinitrofenol	136
Trinitrofenol	136
Ostatné organické zlúčeniny	136
Agrochemikálie	137
Pesticídy	137
Chlórované uhľovodíky	137
Chlórované polycyklické uhľovodíky	138
Organické zlúčeniny fosforu	138
Karbamáty	141
Tiokarbamáty	141
Tiuramy	141
Kvartérne amóniové bázy	142
Umelé hnojivá	143
Dusíkaté hnojivá	143
Draselné hnojivá	144
Vápenaté hnojivá	144
Fosforečné hnojivá	144
Bojové chemické látky	145
Dráždivé látky	145
Pluzgierotvorné látky	146
Dusivé látky	146
Bojové organofosfáty	147
Všeobecne jedovaté látky	147
Zápalné látky	147
Dymotvorné látky	147
Psychochemické látky	148
Sabotážne (diverzné) látky	148
Čistiace prostriedky, dezinfekciá a kozmetické prípravky	149
Čistiace prostriedky	149
Dezinfekčné prostriedky	151
Kozmetické prípravky	152
Liaky	153
Analgetiká a antipyretiká	153
Psychofarmaká	155
Neuroleptiká	155
Deriváty fenotiazínu	156
Tioxantény	157
Butyrofenóny	157
Rezerpín	157
Trankvilizéry – anxiolytiká	157
Deriváty difenylmetánu	158
Deriváty propandiolu	158
Benzodiazepíny	158
Antidepresíva	158
Inhibitory monoaminoxidázy	159
Tricyklické antidepresíva (tymoleptiká)	159
Psychostimulanciá	159
Psychodysleptiká – halucinogény	160
Barbituráty	160

Antihistaminiká	160
Atropín	161
Sulfónamidy	161
Huby	163
Hepatotoxický typ otravy hubami	165
Neurotoxický typ otravy hubami	167
Vazotoxický typ otravy hubami	168
Gastroenteritický typ otravy hubami	168
Náterové hmoty	170
Plastické látky	171
Literatúra	173
Zoznam tabuliek	180
Register	181